

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

ENERJİ SEKTÖRÜ “2024 DEĞERLENDİRMESİ, 2025 BEKLENTİLERİ”

MUHAMMED FURKAN ÇETİN

Araştırma Raporu

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA
Şubat 2025
www.kto.org.tr

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
2. 2024 YILINDA SEKTÖRÜN DURUMU	1
3. SEKTÖRDE 2025 YILI BEKLENTİLERİ	5
4. KAYNAKÇA	6

1. GİRİŞ

2024 yılı, enerji sektöründe hem Türkiye hem de dünya genelinde önemli gelişmelere sahne olmuştur. Türkiye, yenilenebilir enerji alanında rekorlar kırarken, nükleer enerji ve doğal gaz alanında da önemli adımlar atmıştır. Dünya genelinde ise enerji dönüşümü, fosil yakıtlardan uzaklaşma ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelme eğilimi devam etmiştir. Bu raporda, 2024 yılında Türkiye ve dünya genelinde yaşanan önemli enerji sektörü gelişmeleri ve 2025 beklentileri özetlenecektir.

2. 2024 YILINDA SEKTÖRÜN DURUMU

2024 yılında Türkiye, yenilenebilir enerji alanında önemli başarılar imza atmıştır. Ramazan Bayramı'nın üçüncü gününde günlük elektrik üretiminin %78,5'i yenilenebilir kaynaklardan karşılanmıştır. Güneş enerjisi kaynaklı elektrik üretimi Nisan'da 2,4 milyar kilovatsaate ulaşarak aylık bazda rekor kırmıştır. Haziran'da güneş enerjisinin elektrik üretimindeki payı %44'ü aşmıştır. Rüzgar enerjisinden elektrik üretimi Haziran'da 228.604 megavatsaatle tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Hidroelektrik santrallerinde (HES) 399 megavatlık yeni kapasite devreye alınmıştır ve bu alanda Avrupa'da ilk sıraya yerleşmiştir.

Gabar'da 33 kuyuda günlük 40 bin varil petrol üretimi ile Cumhuriyet tarihinin rekoru kırılmıştır. Karadeniz'de petrol emaresi olduğu düşünülen bir alanda keşif kuyusu için sondaj yapılması planlanmıştır. Türkiye, Türkmenistan gazının Azerbaycan ve Gürcistan üzerinden Türkiye'ye ulaştırılması için anlaşma imzalamıştır. Ayrıca, Sakarya Gaz Sahası'ndaki üretim günlük 7 milyon metreküpe yaklaşmıştır. Türkiye, Irak, Azerbaycan, Türkmenistan, Çin, Özbekistan, İspanya, Nijer ve Somali gibi ülkelerle enerji alanında iş birliği anlaşmaları imzalamıştır. Ayrıca, BOTAŞ ve ExxonMobil arasında LNG tedarik anlaşması yapılmıştır.

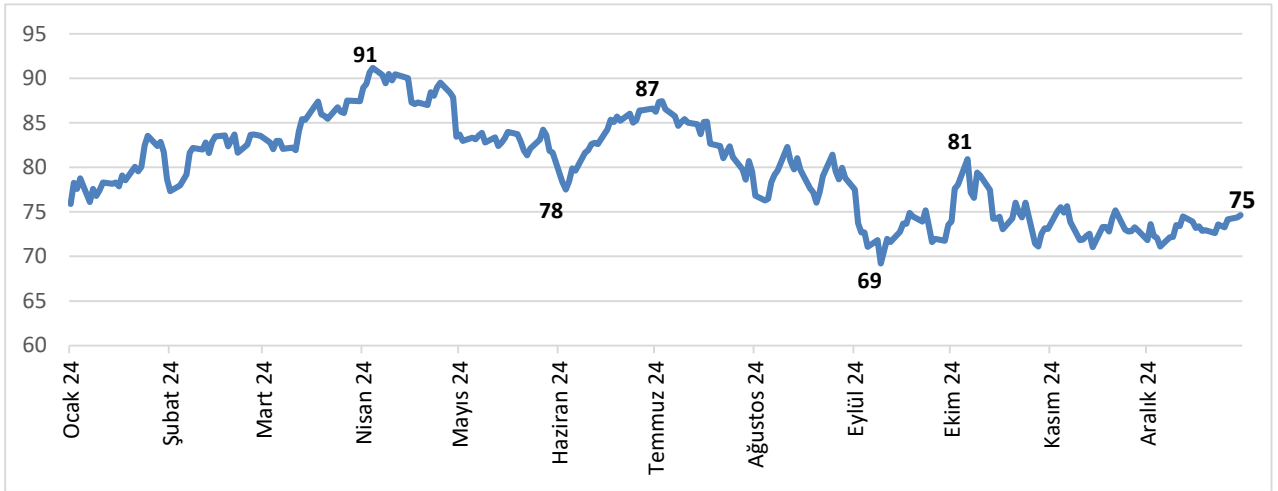
2024 yılı, dünya enerji sektöründe önemli dönüşümlerin yaşandığı bir yıl olmuştur. Yenilenebilir enerji yatırımları rekor seviyelere ulaşırken, küresel elektrik üretiminde güneş ve rüzgar enerjisinin payı hızla artmıştır. Dünya genelinde 600 GW'tan fazla yenilenebilir enerji kapasitesi eklenmiştir. Ancak gelişmekte olan ülkelerde finansman sorunları devam etmiştir.

Jeopolitik gerilimler, enerji piyasalarını etkileyen en önemli unsur olmuştur. Rusya-Ukrayna Savaşı, İsrail'in Gazze'yi işgali ve İsrail-İran Gerilimi enerji arz güvenliğini tehdit etmiştir. Süveyş Kanalı ve Kızıldeniz'deki güvenlik sorunları ise enerji nakil rotalarını değiştirmiş ve fiyat dalgalanmalarına neden olmuştur. Bu durum, Avrupa ve Asya'da enerji çeşitlendirme çabalarını hızlandırmıştır.

Elektrikli araçların yaygınlaşması ve temiz enerji teknolojilerine yapılan yatırımlar, fosil yakıtlara olan bağımlılığı azaltmak hedeflenmiştir. Ancak, enerji dönüşümü sürecinde finansman, teknoloji transferi ve jeopolitik riskler önemli engeller olarak ortaya çıkmıştır.

2024 yılında Brent petrol fiyatları, küresel ekonomik gelişmeler ve arz-talep dengesizlikleri nedeniyle dalgalı bir seyir izlemiştir. Yıla 77 dolar seviyesinden başlayan Brent petrol, Nisan ayında 91 dolar ile zirve yapmıştır. Ancak, Çin'den gelen zayıf talep öngörürleri ve küresel ekonomik endişeler nedeniyle fiyatlar düşüşe geçmiştir. Eylül ayında 69 dolarla yılın en düşük seviyesini gören Brent petrol, yılı 75 dolardan tamamlamıştır. OPEC+ ülkelerinin üretim kesintilerini sürdürmesi ve ABD'de artan petrol üretimi, fiyatların dengelenmesinde etkili olmuştur.

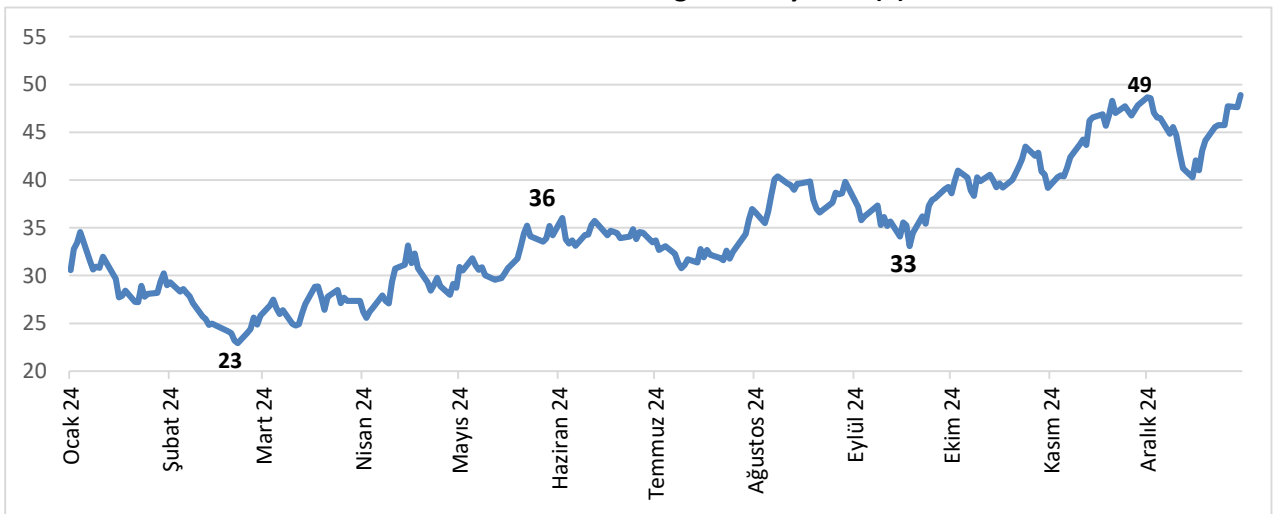
Grafik 1. 2024 Yılı Brent Petrol Fiyatları (\$)

Kaynak: Investing

2024 yılı, doğal gaz piyasası için oldukça hareketli bir yıl olmuştur. Avrupa, Rusya'dan doğal gaz tedarikindeki belirsizlikler nedeniyle LNG ithalatını artırarak enerji arz güvenliğini sağlamaya çalışmıştır. Ancak, küresel LNG talebindeki artış ve arz kısıtlamaları fiyatlar üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturmuştur. Ayrıca, 2024 yılında yaşanan jeopolitik gerilimler ve ekonomik toparlanma süreçleri, doğal gaz fiyatlarında dalgalanmalara yol açmıştır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı artmış olsa da, kış aylarındaki sert hava koşulları doğal gaz talebini artırarak piyasayı etkilemiştir.

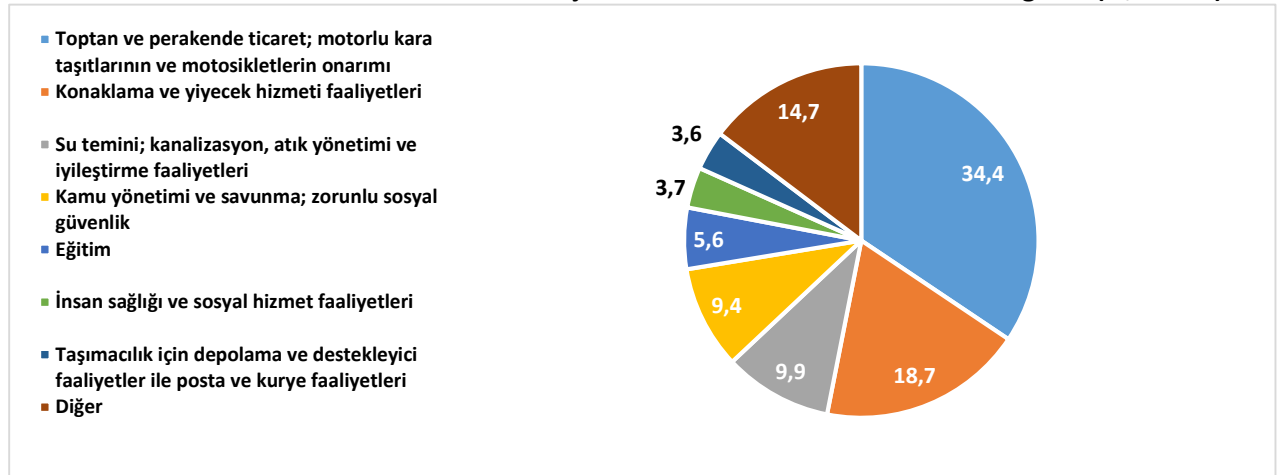
Grafik 2. 2024 Yılı TTF Doğal Gaz Fiyatları (€)

Kaynak: Investing

Grafik 3'e göre hizmet-ticaret sektöründe en yüksek enerji tüketimi, %34,4 ile "toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı" alanında gerçekleşmektedir. Bunu %18,7 ile "konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri" takip etmektedir. "su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri" %9,9, "kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik" %9,4 ve "eğitim" %5,6 ile diğer önemli sektörlerdir. "insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri" %3,7 ve "taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler ile posta ve kurye faaliyetleri" %3,6 ile daha düşük enerji tüketimine sahiptir. "diğer" sektörler ise %14,7'lik bir paya sahiptir. Bu dağılım, hizmet ve ticaret sektöründe enerji tüketiminin büyük ölçüde toptan ve perakende ticaret ile konaklama ve yiyecek hizmetleri gibi sektörlerde yoğunlaştığını göstermektedir.

Grafik 3. Hizmet - Ticaret Sektöründe Enerji Tüketiminin Alt Sektörlere Göre Dağılımı (% , 2023*)

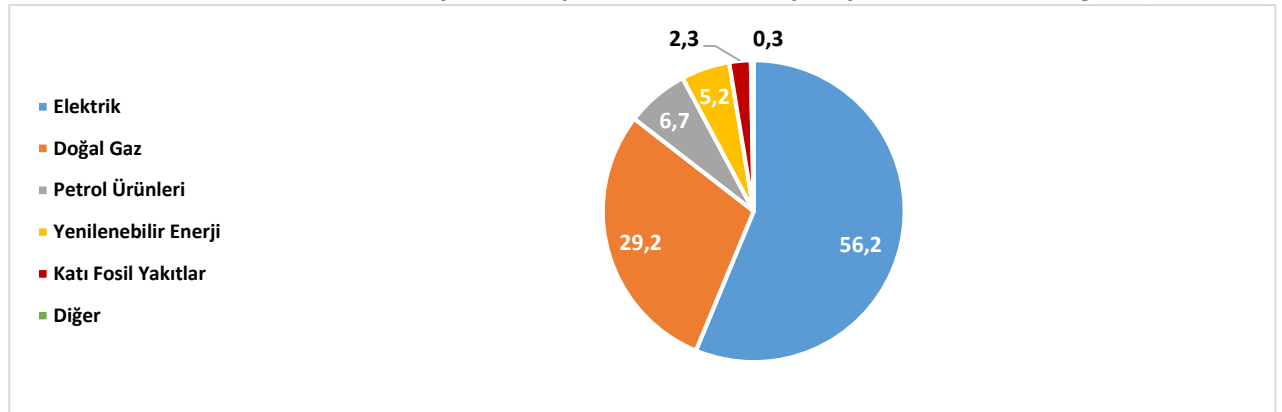

Kaynak: TÜİK

*TÜİK tarafında açıklanan son veri yılı 2023'tür.

Grafik 4 hizmet ve ticaret sektöründe kullanılan enerji kaynaklarının dağılımını göstermektedir. En büyük pay %56,2 ile "elektrik"e aittir. Bunu %29,2 ile "doğal gaz" takip etmektedir. "petrol ürünleri" %6,7, "yenilenebilir enerji" %5,2 ve "katı fosil yakıtlar" %2,3'lük bir paya sahiptir. "Diğer" enerji kaynakları ise %0,3 ile çok küçük bir paya sahiptir. Bu dağılım, hizmet ve ticaret sektöründe enerji tüketiminin büyük ölçüde elektrik ve doğal gaz gibi daha temiz ve verimli enerji kaynaklarına dayandığını göstermektedir.

Grafik 4. Hizmet-Ticaret Sektörü Toplam Enerji Tüketiminin Enerji Kaynaklarına Göre Dağılımı(% , 2023*)

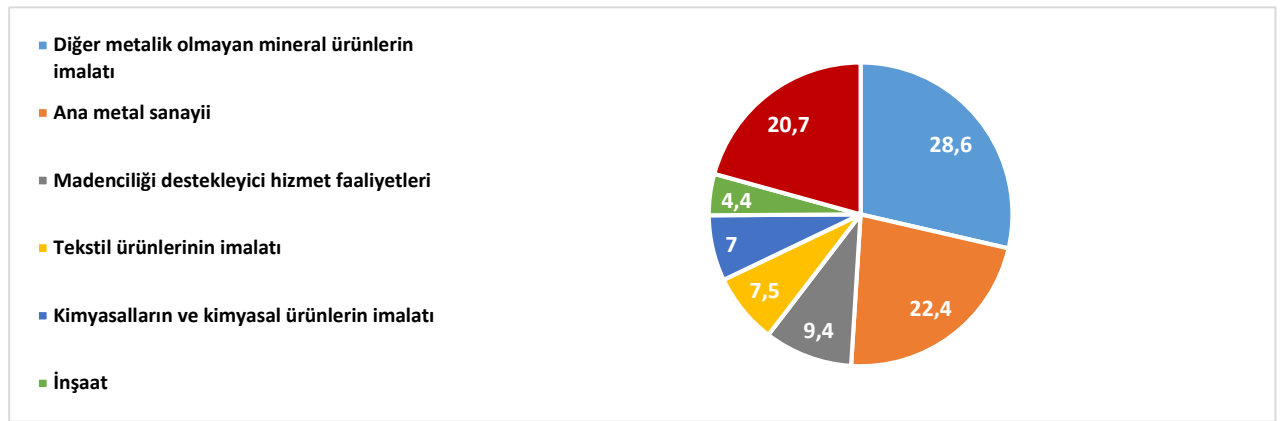

Kaynak: TÜİK

*TÜİK tarafında açıklanan son veri yılı 2023'tür.

Grafik 5, sanayi sektöründe enerji tüketiminin alt sektörlere göre nasıl dağıldığını göstermektedir. En yüksek enerji tüketimi, %28,6 ile "diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı" sektöründe gerçekleşmektedir. Bunu %22,4 ile "ana metal sanayii" takip etmektedir. "Madencilik destekleyici hizmet faaliyetleri" %9,4, "tekstil ürünlerinin imalatı" %7,5 ve "kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı" %7 ile diğer önemli sektörlerdir. "inşaat" sektörü ise %4,4 ile daha düşük bir enerji tüketimine sahiptir. "Diğer sektörler" ise %20,7'lik bir paya sahiptir. Bu dağılım, sanayi sektöründe enerji tüketiminin büyük ölçüde belirli sektörlerde yoğunlaştığını göstermektedir.

Grafik 5. Sanayi Sektöründe Nihai Enerji Tüketiminin Alt Sektörlere Göre Dağılımı (% , 2023*)

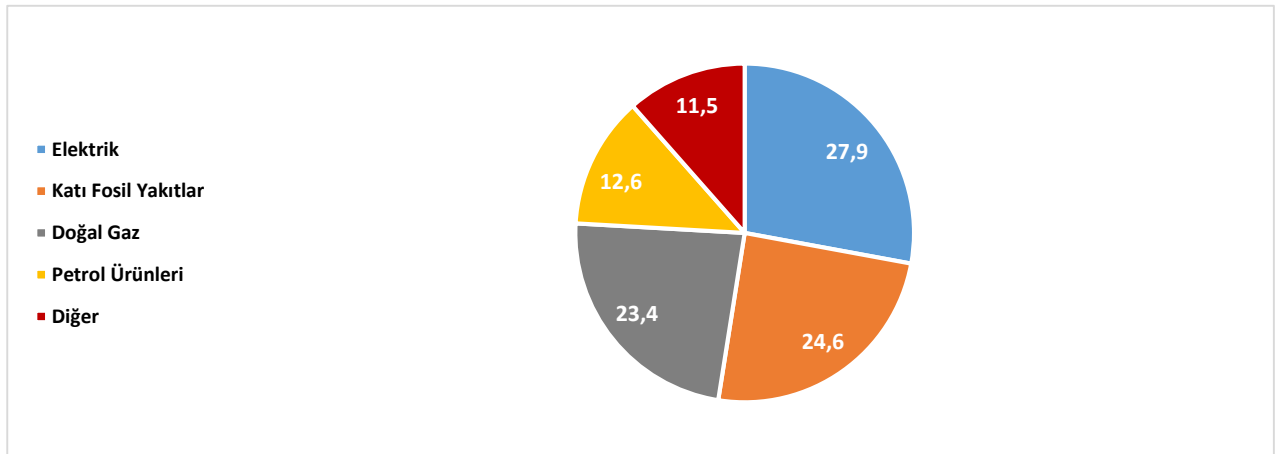

Kaynak: TÜİK

*TÜİK tarafında açıklanan son veri yılı 2023'tür.

Grafik 6, sanayi sektöründe kullanılan enerji kaynaklarının dağılımını göstermektedir. En büyük pay %27,9 ile "elektrik"e aittir. Bunu %24,6 ile "katı fosil yakıtlar" ve %23,4 ile "doğal gaz" takip etmektedir. "petrol ürünleri" %12,6 ve "diğer" enerji kaynakları ise %11,5'lik bir paya sahiptir. Bu dağılım, sanayi sektöründe enerji ihtiyacının çeşitli kaynaklardan karşılandığını, ancak fosil yakıtların hala önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Doğal gazın da önemli bir paya sahip olması, enerji çeşitliliğinin bir göstergesidir.

Grafik 6. Sanayi Sektörü Toplam Nihai Enerji Tüketiminin Enerji Kaynaklarına Göre Dağılımı (% , 2023*)

Kaynak: TÜİK

*TÜİK tarafında açıklanan son veri yılı 2023'tür.

3. SEKTÖRDE 2025 YILI BEKLENTİLERİ

Türkiye, 2025 yılında enerji sektöründe yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik yatırımlarını artırmayı hedeflemektedir. Özellikle güneş, rüzgar ve hidroelektrik enerjisi alanında önemli projeler hayata geçirilmesi beklenmektedir. 2024 yılı itibarıyla yenilenebilir enerjinin toplam enerji üretimindeki payının %50'ye yaklaşması, 2025 yılında bu oranın daha da artması beklenmektedir. Enerji verimliliği ve enerji tasarrufu da Türkiye'nin enerji politikalarında önemli bir yer tutmaktadır. Sanayi, ulaşım ve binalarda enerji verimliliğini artırmaya yönelik projeler ve yasal düzenlemeler, enerji tüketiminin kontrol altına alınmasını hedeflemektedir. Ayrıca, elektrikli araçların yaygınlaşması ve şarj altyapısının geliştirilmesi de 2025 yılının önemli bir gündem maddesi olacaktır.

Türkiye'nin enerji ithalatına bağımlılığını azaltmak amacıyla yerli enerji kaynaklarına yönelik yatırımların devam etmesi amaçlanmaktadır. Doğal gaz ve petrol arama faaliyetleri, özellikle Karadeniz'de keşfedilen doğal gaz rezervlerinin değerlendirilmesi, Türkiye'nin enerji bağımsızlığı yolunda önemli adımlar olarak görülmektedir. Ayrıca Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin ilk reaktörünün 2025'te deneme üretimine alınması planlanmaktadır. Türkiye, nükleer enerjiye destek veren 30'dan fazla ülke arasında yer almıştır ve nükleer reaktörlerin ömrünün uzatılması, yeni santrallerin inşası ve küçük modüler reaktörlerin kurulması konularında iş birliği taahhüt etmiştir.

Dünya genelinde ise, iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında birçok ülke, karbon emisyonlarını azaltmak için yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmekte ve fosil yakıt kullanımını sınırlandırmayı amaçlamaktadır. Paris Anlaşması hedefleri doğrultusunda, özellikle Avrupa Birliği, ABD ve Çin gibi büyük ekonomiler, yenilenebilir enerji yatırımlarını artırmakta ve kömür gibi yüksek karbon salımlı kaynaklardan uzaklaşmaktadır.

Elektrikli araçların yaygınlaşması, dünya genelinde enerji tüketimini önemli ölçüde etkileyecektir. 2025 yılına kadar birçok ülke, içten yanmalı motorlu araçların satışını yasaklamayı planlamakta ve elektrikli araç altyapısını hızla geliştirmektedir. Bu durum, petrol talebinde bir düşüşe neden olurken, elektrik talebinde ise önemli bir artışa yol açacaktır.

Enerji depolama teknolojilerindeki gelişmeler de 2025 yılında enerji sektörünü şekillendirecek önemli bir faktör olacaktır. Batarya teknolojilerindeki ilerlemeler, yenilenebilir enerji kaynaklarının kesintisiz ve güvenilir bir şekilde kullanılmasını sağlayacak, enerji şebekelerinin stabilitesini artıracaktır.

Sonuç olarak, 2025 yılında hem Türkiye hem de dünya genelinde enerji sektörü, yenilenebilir enerji kaynakları, enerji verimliliği ve teknolojik yenilikler ekseninde önemli bir dönüşüm geçirecektir. Türkiye, bu süreçte yerli kaynaklarını değerlendirerek enerji bağımsızlığına doğru adımlar atarken, dünya genelinde ise iklim değişikliğiyle mücadele ve sürdürülebilir enerji politikaları ön planda olacaktır.

4. KAYNAKÇA

- “Dutch TTF Natural Gas Futures” – ICE
<https://www.ice.com/products/27996665/Dutch-TTF-Natural-Gas-Futures/data?marketId=5863238>
- “Enerji Sektör Raporu 2024” – KPMG
<https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/tr/pdf/2024/09/Enerji-Raporu-2024.pdf>
- “Enerjide 2024 Böyle Geçti” – Anadolu Ajansı
<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/enerjide-2024-boyle-gecti/3432784>
- “Hizmet-Ticaret Sektörü Nihai Enerji Tüketim İstatistikleri, 2023” – TÜİK
<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hizmet-Ticaret-Sektoru-Nihai-Enerji-Tuketim-Istatistikleri-2023-53807>
- “Sanayi Sektörü Nihai Enerji Tüketim İstatistikleri, 2023” – TÜİK
<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Sanayi-Sektoru-Nihai-Enerji-Tuketim-Istatistikleri-2023-53806>
- Investing
<https://tr.investing.com/>